

Het realisme (1840-1880)

Kunststroming met het alledaagse leven als onderwerp

Omstreeks 1840 ontstaat een nieuwe stijl van schilderen, namelijk het realisme. Het realisme is een stijl van schilderen waarbij de schilder de natuur en alledaagse dingen als onderwerp kiest. Realiteit betekent werkelijkheid. Een schilder van het realisme kiest onderwerpen uit het dagelijks leven, terwijl een schilder van het classicisme een gefantaseerd schilderij maakt.

Het realisme staat voor:

- het schilderen van de werkelijkheid
- het laten zien van de werkende mens
- het aandacht hebben voor sociale omstandigheden
- het alledaagse centraal stellen

Edouard Manet

Edouard Manet was ook een realist. In de tijd waarin hij leefde, bracht zijn schilderij 'Het ontbijt op het gras' een enorme opschudding teweeg. Dit was natuurlijk omdat het niet zo'n alledaags tafereeltje was. De mensen waren geschokt, omdat ze een naakte dame tussen geklede heren zagen afgebeeld. Ze stelde nu eens geen godin voor, maar een gewone blote juffrouw. Dat was door de eeuwen heen niet gebruikelijk.

Belangrijke schilders van het realisme waren:

- Gustave Courbet
- Jean-Francois Millet
- Edouard Manet

Jean Francois Millet

Jean-Francois Millet, De arenleesters (1857),
olieverf 53,5 x 111 cm, Musée d'Orsay, Parijs)

Millet is geboren in Chariton, Saint Marice in 1798 en in Barbizon in 1875 overleden.

Millet stelde in zijn werk het alledaagse centraal. Samen met een aantal andere schilders trok hij zich terug in de streek Barbizon. Ondanks dat het platteland niet zover van Parijs af ligt, wilde Millet weg van de drukte van de grote stad om

rustig de boerentaferelen te schilderen. Ook in dit schilderij zie je dat hij veel aandacht heeft voor compositie. Compositie is het ordenen en het samenstellen van de elementen die je wilt laten zien.

Ondanks dat Millet grote kunstenaars heeft beïnvloed zoals Claude Monet, Georges Seurat en Vincent van Gogh, werden zijn werken in zijn tijd niet gewaardeerd. De mensen vonden de boeren lui en vies en de afbeeldingen lelijk.

Edouard Manet

Manet is geboren in Parijs in 1832 en als echte Fransman in dezelfde stad in 1883 overleden.

Dit schilderij is zeer belangrijk geweest voor de kunst. Naakte vrouwen werden aanvankelijk alleen afgebeeld als godin of mythisch figuur. In dit schilderij is de naakte vrouw geen van beide, maar een doorsnee vrouw die de toeschouwer recht aankijkt: een controversieel beeld in die tijd. De Salon in Parijs was destijds de belangrijkste plek om als kunstenaar je werk te laten zien maar dit werk werd geweigerd omdat het niet voldeed aan de academische eisen en het te uitdagend was.

Manet wilde juist voorstellingen schilderen die te maken hadden met de tijd waarin hij leefde, over politiek of de maatschappij. Historische thema's schilderde hij niet. Ondanks alle kritiek kreeg Manet op latere leeftijd wel de erkenning die hij verdiende van de gevestigde kunstwereld.

Het ontbijt op het gras (Le déjeuner sur l'herbe)